

Zkušenosti s knihovnickým Open Source

Ing. Jiří Petráš, Ph.D.

Cíl prezentace

- I Možnosti knihovnického SW v prostředí malých knihoven
- I Použití OS v malých (farních) knihovnách
- I Výhody x nevýhody OS
 - Lokální x centralizované katalogy
 - Kódování
 - Rozsah funkcionalit
 - Import x export

Komerční nebo otevřený SW?

Komerční produkty

- I ALEPH (ExLibris)
 - <http://aleph.cuni.cz/>
- I Clavius (Lanius)
 - <http://www.lanius.cz/>
- I KP-WIN (KPSYS)
 - <http://www.kpsys.cz/>
- I ...

Nekomerční produkty

- I KOHA (LibLime)
 - <http://koha.org/>
- I Evergreen
 - <http://www.open-ils.org/>
- I PMB
 - <http://www.sigb.net/>
- I ...

Co je to Open Source

- I **Open source** nebo také **open-source software** (OSS) je počítačový software s otevřeným zdrojovým kódem.
- I Otevřenost znamená:
 - technickou dostupnost kódu,
 - legální dostupnost - licenci software, která umožňuje, při dodržení jistých podmínek, uživatelům zdrojový kód využívat, například prohlížet a upravovat.
- I V užším smyslu se OSS míní software s licenci vyhovující definici prosazované Open Source Initiative.

Zdroj: wikipedia

Požadavky na knihovnický SW

- I Akvizice
 - Evidence a zpracování požadavků na nové tituly
- I Katalogizace
 - Evidence nových titulů, správa autorit
- I Výpůjčky
 - Správa čtenářů, zpracování výpůjček a rezervací
- I OPAC
 - Vyhledávání, profilování přístupu k dokumentům
- I Import/export
 - Využívání zdrojů jiných katalogů

PMB

- | Komplexní knihovnický open source sw
- | Základna vývoje – Francie
- | Bohatá funkcionality
- | Jednoduchá instalace – standardně na AMP serverech (Apache – MySQL – PHP)
- | Pracuje na principu klient – server, kde na straně klienta se používá webový prohlížeč
- | Vícejazyčná podpora – kódování UTF-8

PMB a čeština

- | Podpora kódování UTF-8
- | Neexistuje oficiální překlad do češtiny
- | Lze vytvářet vlastní lokalizaci do jiného jazyka
- | Občas lze narazit na problém s češtinou – lze vyřešit zásahem do kódu

PMB - vybavení

- | Akvizice – zpracování návrhů nových titulů
- | Katalogizace – možnost importování záznamů ze zdrojů Z39.50
- | Správa autorit
- | Výpůjční modul – zpracování statistik
- | Distribuce elektronických dokumentů
- | Správa uživatelů – nastavení profilů

Ukázky jednotlivých modulů PMB

Výhody

- I Princip klient – server aplikace umožňuje centralizovanou správu
- I Klientem je webový prohlížeč => žádná instalace na klientských počítačích
- I Podpora češtiny, české rozhraní (nutno ještě dokončit překlad)
- I Možnost získávání informací o titulech z centrálních zdrojů přes rozhraní Z39.50 (databáze NK apod.)

Nevýhody

- I Program je neustále ve vývoji - občas se vyskytnou drobné chyby v uživatelském rozhraní (čeština...).
- I Nedokončený překlad
- I Pro převod dat ze stávajícího systému na PMB není zcela triviální (i když je zde několik možností exportu a importu)

Závěr

- I V případě malých (např. farních) knihoven je OS (např. PMB) vhodnou alternativou.
- I PMB vzhledem ke struktuře klient - server je vhodný i pro outsourcing malých knihoven.
- I Vzhledem k existenci různých exportů je možné v budoucnu přejít z PMB i do rozsáhlejších knihovnických systémů

Implementace PMB v ČR

I Libellus.diecezehk.cz

– sdružuje:

- I knihovnu katechetického centra diecéze HK
- I farní knihovnu Pardubice
- I Knihovnu diecézního centru pro seniory HK

I Kontakt:

– jiri@petras-cz.eu